



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

## Helsingørs højere Realskole

I AARET 1877.



HELSINGØR.

Trykt hos Grøner & Søn.

1877.

# INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

## Helsingørs højere Realskole

I AARET 1877.

Udgivet af

**V. LASSEN.**

---

Indhold:

Bidrag til Helsingørs Historie. Ved Udg.  
Skoleefterretninger for Skoleaaret 1876—77.

---

HELSINGØR.

Trykt hos Grüner & Søn.

1877.

# BIDRAG

TIL

## HELSINGØRS HISTORIE.

1794 -- 1800.

---

(Cfr. Indbydelseskifterne for 1866, 1868, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874 og 1875).

---

## Bidrag til Helsingørs Historie

i forrige Aarhundrede.

(Slutning.)

---

I de Aar, som gik forud for Aarhundredets Slutning, synes 1794-  
Helsingør at have delt heldig Lod med Danmarks øvrige større 1800  
Søkjøbstæder, hvis Handel og Skibsfart vare komne i en blom-  
strende Stilling under den Neutralitet, som Landet ved A. P.  
Børnstorffs kloge Styrelse og endnu nogle Aar efter hans  
den 21de Juni 1797 indtrufne Død bevarede under de Krige,  
hvori den franske Revolution efterhaanden havde bragt den  
største Del af Europa. De forhen saa hyppige og lydelige  
Klager over Byens Næringsløshed, over dens Borgeres Trang  
og deres Uformuenhed til at udrede de dem paalagte Skatter  
og Afgifter høres i det mindste ikke mere, i dens Kasse er  
der stadig tilstrækkelige Penge tilstede ikke alene til at be-  
stride dens ordinære Udgifter, men ogsaa til i rette Tid, ja  
undertiden endog forud at betale de i tidligere Tider saa  
trykkende Renter og Afdrag af den betydelige Gjæld til Ban-  
ken, som den væsentligst ved den nye Landevejs Anlæg havde  
paadraget sig. Og ikke til sine egne Fornødenheder alene  
har Byen nok, men stilles der Fordringer til Goddædigheden,  
naar tilfældige Ulykker ramme enten Enkelte eller hele Lan-  
det, indflyde rigelige Bidrag fra Helsingørs Borgere. Da saa-

ledes Regeringen efter Christiansborg Slots Brand den 26de Februar 1794 udstedte en Opfordring om frivillige Bidrag til Slottets Gjenopførelse, indsendtes der som saadanne fra Helsingør for de to første Aar alene 2378 Rdlr., og da en lignende Ulykke næste Aar hjemsøgte Kjøbenhavn under den store Ildebrand den 5te – 7de Juni 1795, vare Helsingørs Indvaanere ikke de sidste til at hjælpe baade med Penge og Levnedsmidler. Paa Raadhuset havde Magistraten stadig Beskæftigelse med at udfærdige Certificater og tyrkiske Søpasse vel undertiden til Skibsførere fra andre danske eller norske Byer, men hyppigst dog til helsingørske Handelshuse og Borgere, Certificaterne til Anvendelse i Tilfælde af Møder med Krigsskibe eller Kaperere som Beviser for, at enten Skib eller Ladning — den sidste enten delvis eller hel — var dansk Ejendom, og de tyrkiske Søpasse til Brug under Fragtfarten paa Middelhavet\*). Dog kunde det naturligvis ikke undgaaes, at ogsaa helsingørske Skibshedere og Handlende maatte komme til at lide under Usikkerheden i Neutralitets Bestemmelserne og deres Overholdelse, idet Kaperne, hvoraf der snart vrimlede paa alle Have, kun saare nødigt vilde finde sig saa vel i at erkjende neutralt Gods for frit i fjendtligt Skib, som især i at lade fjendtlig Ejendom gaa fri i neutralt Skib. Flerø Gange opbragtes saaledes helsingørske Skibe under Paa-skud af, at deres Papirer vare falske, og at de i Virkeligheden tilhørte Fjenden, og under lignende Foregiverer beslaglagdes

---

\*) Imellem de helsingørske Handelshuse, som deltog i den Tids indbringende Fragtfart, findes hyppigst nævnte J. J. Claessen, Howden & Kp., Troje & Kp., Louise salig Holm & Kp. (ved Joachim Høst), Konrad Hansen & Kp., Belfour & Kp., A. H. van Deurs & Kp., m. fl., og blandt Byens andre Borgere en Kjøbmand H. West og en Skipper Bærentzen.

Varer, der tilhørte helsingørske Huse, men vare udgaaede fra fjendtlige Havne. Som bekjendt var det Englænderne, der beherskede Havene, og da de desuagtet ikke kunde faa gjort Ende paa de franske Kaperes Drillerier og forebygge de dem af disse tilføjede ofte betydelige Tab\*), bidrog dette kun til yderligere at forøge den Hensynsløshed og det Overmod, hvormed de i Regelen benyttede deres Magt. Det var derfor især imod dem, at Folkestemningen i vore Søstæder her hjemme synes at have været rettet. Hvad særligt Helsingør angik, havde der alt fra langt tidligere Dage altid hersket en vis Animositet hos Befolkningen imod de mange i Byen bosatte engelske Familier, hvem en stor og maaske den største Del af den Byen fra Øresunds-Tolden tilflydende Fortjeneste kom tilgode, men nu forøgedes den foran omtalte bitre Stemning oven i Kjøbet ikke lidet ved imod Danmark fornærmende og haanende Udtalelser, som med Rette eller Urette sagdes at være faldne mellem de nævnte engelske Familier. Det var især hos Helsingørs Færgelav, denne allerede fra gammel Tid af ligesaavel for sin urolige og stridbare Aand, som for sit Fædrelands Sind og sin Djervhed bekjendte

---

\*) Hvor betydelige disse kunde være, og at Dønningerne fra den store Bevægelse paa Verdenshavene naaede ind i vore egne Farvande, fik man ofte haandgribelige Reviser paa i Helsingør. Saaledes ilandsattes der fra tyske og amerikanske neutrale Skibe i Sommeren 1797 og kun i Løbet af et Par Maaneder Besætningerne af ikke mindre end 4 engelske Handelsskibe, som de franske Kapere la Legère og le Courageux havde taget i Kattegattet og efter Folkenes Sigende lige inde under dansk Kyst. De tagne Skibe vare enten blevne førte til norske Havne for at afhændes der, eller — i del mindste skete dette i et Tilfælde — opbrændte. Kapitainen paa le Courageux, et Skib paa 14 Kanoner, som med engelsk Flag paa Toppen krydsede under Anholt, havde desuden fortalt de engelske Kapitainer, at han alt i Forvejen havde taget en Mængde engelske Skibe.

Korporation, og som desuden om Sommeren næsten daglig havde Lejlighed til at komme i Berørelse med Englændere, at denne Stemning oftest kom til Udbrud, og især efter at Forholdet imellem den danske og den engelske Regering i Slutningen af Aarhundredet var blevet mere og mere spændt. Slagsmaal paa Broen imellem Færgfolk og engelske Matroser hørte til Dagens Orden, og omsider kom det saa vidt, at den engelske Konsul i Helsingør, Ch. Fenwick\*), første Gang i August 1798 og siden oftere fandt sig foranlediget til at indgive Klage til den engelske Gesandt over, at engelske Kapitainer, som i deres egne Fartøjer kom i Land i Helsingørs Havn, ja endog engelske Søofficerer, stedse vare udsatte for Forhaanelser fra Befolkningens Side. Klagerne gik selvfølgelig fra Gesandten til den danske Regering, og Helsingørs Magistrat, til hvis Erklæring de stedse bleve sendte, havde ofte Besvær nok med paa tilbørlig Maade at faa godtgjort, saa vel at de paaklagede Fornærmelser ikkun vare Retorsioner imod lignende fra Englændernes Side, fra hvem saa godt som altid Anledningen til Klammerierne udgik, som at de omhandlede Sager stedse havde drejet sig om rene Ubetydeligheder, som den engelske Konsul, der saare gjerne vilde benytte enhver Lejlighed til at gjøre sig selv og sin Stilling gjældende, havde gjort sig Umage for at skrue op til en passende Gjenstand for diplomatiske Forhandlinger. Noget laa maaske ogsaa i den ejendommelige Stilling, som Færgelavget i Helsingør indtog, og som vel oprindelig skyldtes

---

\*) Ch. Fenwick var egentlig kun engelsk Vicekonsul i Helsingør, medens Faderen N. Fenwick var engelsk Generalkonsul for Danmark og boede sammesteds. N. Fenwick døde i Slutningen af Aaret 1799, og i Begyndelsen af næste Aar udnævntes Anthony Merry til hans Eftermand.



Byens frønskudte Beliggenhed ved et af Verdens mest befarede Sunde. Lavget, som paa den Tid talte omtrent 90 Medlemmer og, Familierne iberegnete, 250 Personer, betragtedes nemlig ikke blot som et privat borgerligt Samfund, der havde sine særlige af Regeringen anerkjendte Rettigheder saa vel som sine Forpligtelser, men tillige som en Slags Stats-Institution, der som saadan lejlighedsvis kunde tages i Regeringens Tjeneste, og t. E. undertiden ligefrem benyttes som Politi paa Rheden. Saaledes blev Lavget ved Kancelliskrivelse af 18de Januar 1794 beordret til at paase, om svenske Toldkrydsere under Forfølgelser af Smuglerbaade vovede sig ind under dansk Territorialrets Omraade og til i saa Fald at opbringe dem, og naar fremmede Nationers Krigsskibe enten enkelte eller i Eskadrer nærmede sig eller ankrede paa Helsingørs Rhed, var det i Almindelighed Færgelavget, til hvem det overdroges at have Øje med og gjøre Indberetning om Skibenes Antal og Bevægelser\*). For imidlertid for Frem-

---

\*) Dette blev ogsaa Tilfældet, da den engelske Flaade i Slutningen af Marts Maaned 1801 nærmede sig Sundet. Da de patrouillerende Færgebaade den Gang af Frygt for at blive tagne ikke turde vove sig langt ud, sendte Lavget 2 af sine paalideligste Mænd over Land til Gilleleje Disse berettede under 26de Marts, at den engelske Flaade talte 32 Orlogsskibe og Fregatter, 2 Bombardere, 12 Brigger og 1 Kutter, og at den da laa en Mil fra Land i en Linie fra Nordvest til Sydost heuimod den svenske Kyst. Som bekjendt passerede den igjennem Sundet om Morgenen den 30te Marts tæt inde under svensk Kyst og under Beskydning fra Kronborg, der dog formedelst Afstanden ingen Skade syntes at gjøre. Af de Bomber, som fra Flaaden kastedes imod Kronborg og Byen, faldt vel de fleste i Vandet, men 4 naaede dog Byen, og af disse faldt den første mærkeligt nok netop i den engelske Konsul Fenwicks Hus, en faldt i St. Olai Kirke, en i Mariæ Kirke og en i Assessor Schous Ejendom. Ikkun den, der faldt i Mariæ Kirke, tændte, men Ilden blev strax slukket, og ingen af dem gjorde saaledes nogen væsentlig Skade. Paa Kronborg dræbtes 2 Mand af Besætningen, og 3 saaredes.

tiden at forebygge de omtalte Uordener og Slagsmaal, der en Gang endog havde bragt Regeringen til for en kort Tid at sende en Kommando Marinere og Husarer til Helsingør, efter at en engelsk Søofficer, en Kapitain Brissac, var gaaet i Land med bevæbnet Mandskab og havde truet med at angribe Vagten, beordredes ved kongelig Resolution af 25de Oktober 1799 en Søofficer til at tage fast Ophold i Helsingør. For at blive i Stand til tilbørlig at kunne opretholde Ordenen ved Havnen og paa Broen bemyndigedes han til naarsomhelst i paakommende Tilfælde at forlange Assistance saa vel fra den ved Toldboden værende Hovedvagt\*) som om Sommeren fra

Til at gjøre Tjeneste paa Flaaden var der umiddelbart i Forvejen sendt 33 Mænd og derimellem flere Svenskere og enkelte ældre gifte Mænd, der dels havde meldt sig frivillig og dels vare blevne pressede, under Bevogtning fra Helsingør til Kjøbenhavn, men da 5 af dem bleve syge forinden, deltog kun de 28 i Slaget den 2den April. Af disse 28 faldt 6 i Slaget, 4 saaredes, 8 kom ikke tilbage og kun 10 vendte hjem usaarede. Til at arbejde paa Holmen og paa Værfterne var der alt tidligere sendt saa mange Tømmer- og Smedesvende, som vedkommende Haandværksmestere nogenlunde kunde undvære, foruden omtrent Trediedelen af Færgelavgets samtlige Medlemmer og dertil en Del hvervede Folk.

(Da Indholdet af foranstaaende Note forekom mig at fortljene at kjendes, har jeg meddelt det her, uagtet det overskred Tidsgrænsen for nærværende Bidrag. Forøvrigt vil det ses, at det af Færgefolkene den 26de Marts opgivne Tal paa den engelske Flaades Skibe ikke stemmer med det virkelige Antal, der var tilstede i Sundet under Slaget, nemlig 53 med 20 Linieskibe, af hvilke 53 de 35 med 12 Linieskibe deltog i Slaget paa Rheden. — Sandsynligvis er der i de efter den 26de Marts nærmest følgende Dage ankommet flere Skibe, der da have forenet sig med den øvrige Flaade).

- \*) Byens Hovedvagt havde tidligere været paa Strandgaden lige overfor det endnu deraf saakaldte Hovedvagtstræde, men var nogle Aar i Forvejen bleven flyttet til Toldboden, medens dens gamle Bygning paa Strandgaden derefter i Vinteren mellem 1793 og 1794 var bleven solgt til Nedbrydelse. Til det Sted, hvor den gamle Hovedvagt havde ligget, henflyttedes senere det Springvand, som da i en Række Aar havde havt sin Plads udenfor Svingelporten ved Bregaards Sukkerraffinaderi, men selvfølgelig skete dette først efter langvarig Protest saa vel fra Bregaards som fra de Omboendes Side.

det paa Rheden stationerede Vagtskib. Tidligere havde Opsynet ved Havnen været Magistratens Sag, og denne havde igjen plejet at overdrage det til en eller anden paalidelig Mand, sædvanlig dog til en af Toldvæsenets Embedsmænd\*).

Det var først i de sidste Aar af det her omhandlede Tidsrum, at de politiske Forviklinger begyndte at faa større Indflydelse paa Garnisonsforholdene i Helsingør. I flere Aar havde Byen kun haft en meget ringe Garnison, der bestod af en Del af det sjællandske Jægerkorps og to saakaldte kronborgske Artillerikompanier paa 160 Invalider hver, og Borgerne beklagede sig over, at denne Garnison desuagtet forvoldte Byen uforholdsmæssig store Indkvarterings-Udgifter, idet disse beløb sig til 4500 Rd. aarlig, medens et helt Regiment kun ansloges til at koste i Indkvartering henimod 3600 Rd. Men hvad enten det nu var, fordi man efterhaanden var kommen til den Anskuelse, at en talrig Garnison ogsaa i økonomisk Henseende var til Fordel for en By og især for dens Smaaborgere, eller det var fordi man under mere og mere truende Forholde til Udlandet og især til England vilde føle sig mere betrygget ved at have en stærkere militær Besætning, saa ansøgte Byen i Begyndelsen af Aaret 1799 ligefrem Regeringen om at faa en saadan og helst i det mindste et helt Regiment. Til Støtte for Ansøgningen vare baade de eligerede Borgere og Magistraten enige om at beraabe sig paa, at den hidtidige Garnison i lang Tid havde været saa svag, at flere af Portvagterne, ja derimellem endog Vagten ved Byens Hovedindkjørsel, Svingelporten, ikke havde kunnet

---

\*) Det havde i flere Aar været overdraget til den daværende Toldinspektør, tidligere Kaptein i Søetaten, Berner, der derfor havde oppebaaret en aarlig Gage af 200 Rdl, men denne havde kort i Forvejen frasagt sig det.

besættes, medens Vagtbygningerne havde staaet lukkede og tilspærrede — (man undlod ikke at tilføje, at man desuagtet havde maattet udrede Betaling for Lys og Brændsel til samme) — og at endog Skildvagt Posterne havde maattet inddrages baade ved Nykirkegaards Port og ved Lappeporten. Og det sidste maatte især anses for en stor Mangel, fordi Byen derved saa godt som kom til at staa aaben for de mange Ugjærningsmænd, mestendels Svenskere, som i Regelen havde til Huse paa Lappen, hvortil de meget let kunde komme over fra Sverig i Baade, og hvorfra desuden de mange svenske Tjenestefolk, der altid fandtes i Helsingør, og som af en eller anden Grund i Utide vilde forlade deres Tjeneste — ikke at tale om Desertører — stedse med Lethed kunde slippe over til Sverig. Man glemte endelig ikke at anføre, at selv de fremmede søfarende Magter alle ønskede, at Helsingør havde en stærk Garnison. De fra Byens Side anførte Hensyn fremkaldte dog ingen Forandring i Garnisons-Forholdene, hvorimod det først blev det efter Fregatten „Frejas“ Opbringelse i Kanalen i Sommeren 1800 indtrufne spændte Forhold til England, som bragte Regeringen til endnu i samme Sommer at sende 2 Regimenter foruden Kavalleri og Artilleri til Helsingør. Da nemlig Forholdet kort efter atter bedrede sig, bleve de ligesaa hurtig kaldte tilbage\*). Garnisonens ringe Talrig-

\*) Den Modtagelse, den nævnte Hærafdeling havde fundet i Helsingør, forskaffede Magistraten følgende Skrivelse fra Kronprinsen, som den 20de September fik tilsendt igjennem Stiftamtmanden, Grev Knuth: „Efter Hans Majestæt Kongens, min Faders, Befaling skal jeg herved tilkjendegive Helsingørs Magistrat og Borgerskab Hans Majestæts Tilfredshed med den Iver og Velvillighed, enhver haver beviist i Anledning af de i Helsingør indquarterede Regimenter og Korps. Glad udretter jeg dette min Faders Bud til disse brave Borgere, overbeviist om den Iver, der stedse haver besjælet disse brave Mænd for Kongen og Fædrelandet“.

Frederiksberg, den 16de September 1800.

Frederik C. P.

hed havde i Forbindelse med Oprettelsen af det nye Øresunds og Helsingørs Sygehospital (se nedenfor) bevæget Byen til at afhænde den saakaldte Jærgaard (Sudergade Nr. 513). Denne Ejendom, tidligere kaldet Husargaarden, havde Kommunen tilkjøbt sig i Aaret 1783 for en Sum af 2260 Rd. og benyttet den først til Stalde med tilhørende Foderlofter for de den Gang i Byen garnisonerende Husarer og senere dels til Opbevaringssted for Garnisonens Vogne og Krudtkarrer og dels til Sygehus for Jægerkorpset. Jærgaarden bortsolgtes ved Avktion i April Maaned 1798 for 2010 Rd. og dens Sygestuers Inventarier overflyttedes til Hospitalet.

At den saakaldte engelsk reformerte Kirke i Helsingør, der var bleven oprettet i Aaret 1793 og havde faaet kongelig Bevilling under 14de Juni s. A. (cfr. Program for 1875 Pag. 38), allerede nedlagdes 5 Aar efter, stod derimod ikke i Forbindelse hverken med de politiske Forholde eller med den ovenfor omtalte antiengelske Stemning hos Byens Befolkning. Menighedens Opløsning skyldtes nemlig alene Uenighed imellem den af den selv valgte og under 12te Juli 1793 af Kongen konfirmerede Præst William Jackson paa den ene Side og nogle af dens indflydelsesrigeste Medlemmer — Howden, Brown og Belfour — paa den anden. Man havde bl. A. følt sig fornærmet over, at Præsten, hvem Magistraten iøvrigt betegner som en i enhver Henseende hæderlig Mand, havde gjort Fordring paa at faa den ham tilkommende Gage udbetalt i rette Tid. Kancelliet approberede Menighedens Opbævelse under 7de Juli 1798, imod at Præstens og Kirkebetjentenes Ræt til Pension forbeholdtes, og endnu samme Aar lode de foran nævnte Howden, Brown og Beltour, der vare de virkelige Ejere af den i Søstræde beliggende Kirkebygning,

denne bortsælge ved Avktion. Den kjøbtes for en Sum af 4100 Rd. af Kjøbmand John Good.

Øresunds og Helsingørs Sygehospital var med kongelig Approbation blevet stiftet i Aaret 1795, og dets Oprettelse skyldtes fornemmelig Direktøren ved Øresunds Toldkammer, Gehejmerraad Numsen, der allerede tidligere ved flere Lejligheder havde vist, med hvilken Interesse han ikke blot omfattede Toldkammerets, men ogsaa Byens Anliggender. Hospitalets Bygninger og Inventarier havde kostet omtrent 18000 Rd., og denne Sum var bleven tilvejebragt dels ved privat Subskription og dels ved Bidrag fra den ved Øresunds Toldkammer bestaaende saakaldte Fattiges Kasse, der nærmest skyldtes Gaver fra de fremmede Skibsførere, som i Aarenes Løb passerede Sundet. Hospitalet toges dog først i Brug den 1ste Marts 1796, og ifølge en mellem dets Direktion og Byens Bestyrelse afsluttet og af Kancelliet alt i Aaret 1795 approberet Overenskomst havde det forpligtet sig til imod en aarlig Betaling af 100 Rdl. og Ret til ligeledes aarlig at skære 80 Læs Tørv i Byens Moser at modtage og forpleje 3 af Byens fattige Syge. Ved en senere Overenskomst mellem Byen og Hospitalet af 17de Novbr. 1797, approberet af Kancelliet under 17de Februar 1798, forpligtede Hospitalet sig til at stille 40 Senge til Raadighed for Jægerkorpsets Syge og at yde disse fuld Forplejning, Lys, Brændsel etc. for en Betaling af 450 Rd. aarlig. I Begyndelsen af næste Aarhundrede paatog det sig endelig at modtage den samtlige Garnisons Syge og udvidedes i det Øjemed med en paa en tilkøbt Sidegrund med en Bekostning af i Alt omtrent 12000 Rdlr. opført og med hensigtsvarende Inventarium forsynet ny Bygning, hvorefter Byens andet militære Sygehus nedlagdes ligesom tidligere Jærgaarden. De fornævnte 450 Rd forhøjedes da til 900 Rd

Noget særligt Fisketorv havde Helsingør lige til Aaret 1794 egentlig aldrig havt, men Fiskehandelen var som det hed i umindelige Tider foregaaet paa Hjørnet af Stengaden og St. Annegaden, hvor Fiskerkonerne i Torvetiden indtog hele Fortovet af Hjørnestedet (Stengaden Nr. 142), uden at Ejeren af samme nogensinde tidligere havde besværet sig over de dermed forbundne Ulemper. Men da i Aaret 1794 Kjøbmand T. Ellah havde afløst Borgmester Wilde som Ejer af Hjørnestedet, varede det ikke længe, før end han forlangte Fiskehandelen flyttet andetsteds hen, idet han med Rette beklagede sig over, at Fiskerkonerne ikke blot besatte hans Fortov og hans Trappe, men i daarligt Vejr ogsaa hans Forstue og derved spærrede Adgangen til hans Kontor. Da Ellahs Forlangende blev fundet billigt baade af Magistraten og de eligerede Borgere, blev Fisketorvet derefter henlagt til den bag ved Byens Slagterboder og imellem disse og dens Vognskur liggende Plads, dog saaledes at Fiskerkonerne maatte finde sig i atter at flytte, hvis Byen en Gang skulde faa anden og bedre Brug for Pladsen. Ogsaa for Byens Markeder var Stengaden den Gang og endnu mange Aar senere Skuepladsen, idet de Handlende i Markedstiden opsloge deres Telte og Boder langs mød begge Sider af Gaden. De maatte derfor betale en lille Afgift saa vel til vedkommende Husejer som til Politiet. Den første tilfaldt efter en gammel Vedtægt Husejerens Tjenestetyende, den anden — 5 Sk. pr. Bod — plejede Byfogeden at uddele til de vagthavende Politibetjente.

Med Hensyn til Overdrev Sagen var man endnu ikke kommen synderlig videre. Den Part, der ved den i Aaret 1777 foretagne Deling med Amtet var tilfalden Byen, var

første Gang om end med mindre tilfredsstillende Nøjagtighed bleven opmaalt i Aaret 1787, Skoven paa de 200 Tdr Land, som Kongen imod Godtgjørelse af Træernes Værdi havde overladt Byen, var i Aaret 1791 bleven ryddet (cfr. Program for 1875 Pag. 21), og indtil Aaret 1795 var det lykkedes til forskjellige Tider dels ved Avktion, dels underhaanden at faa bortforpagtet omtrent 150 Tdr. Land, hvoraf de 64 paa 16 og de 79 paa 40 Aar. Men disse 150 Tønder Land vare kun en forholdsvis mindre Del af Byens Overdrev, thi dette havde ved den af Kapitain Recke i Aaret 1793 foretagne Opmaaling viist sig at indeholde  $1001\frac{3}{8}$  Td Land, hvoraf dog  $31\frac{1}{2}$  Td Land medgik til de over og imellem Overdrevets Lodder førende Veje, og desuden  $169\frac{1}{2}$  Td. Land Mosejord. Agerjorden skildredes som stenet og fuld af Rødder og derfor vanskelig at opdyrke. Om den rigtigste og fordelagtigste Maade at gjøre den øvrige langt større Del af denne Agerjord frugtbringende paa for Byen havde man endnu ikke kunnet blive enig. Der havde nemlig herom i Byen dannet sig to Partier. Det ene, som omfattede de betydeligste blandt Byens Grundejere, hvis samlede Antal i Helsingør beløb sig til omtrent 600, paastod, at Overdrevet burde anses som disses Ejendom og altsaa deles imellem dem i 600 Lodder i Forhold til deres Grundjendommers Størrelse, imedens det andet, i Spidsen for hvilket Magistraten og de fleste af de eligerøde Borgere stode, med Rette fastholdt, at ogsaa de af Byens Borgere, der ikke vare Grundejere, og hvis Antal den Gang beløb sig til 238, burde have Del i den Gave, som af sin Tids Konger var given ikke til enkelte af Byens Indvaanere, men til den hele By. Begge Parter vare dog i Henhold til Gavebrevens Indhold fuldstændig enige om, at



ingensomhelst Del af Overdrevet nogensinde maatte bortsælges eller bortforpagtes til eller overhovedet ejes af nogen, der ikke var Indvaaner i Helsingør. Sagen var igjennem Stiftamtmanden bleven indstillet til Regeringens Afgjørelse, og denne var falden ud til Fordel for Magistraten, der desuden kunde beraa sig paa, at det ifølge Gavebrevens Ord var den, til hvem det var overdraget at varetage Byens Tarv med Hensyn til den erhvervede Ejendom og dens Anvendelse. Men da man derefter i Sommeren 1796 havde forsøgt ved Avktion at afhænde en Del af den dels til Ejendom og dels til Forpagtning, havde Grundejernes Parti, der ikke havde opgivet Sagen, forstaaet at forbinde om ikke Avktionens Afholdelse, saa dog at den fik et tilfredsstillende Udfald. Endelig kom efter nye Forhandlinger det kongelige Reskript af 31te August 1798, og derved fastsloges det, at Overdrevet efterhaanden ved Avktion skulle bortforpagtes til Fordel for den hele By, og tillige fastsattes de Forpagtnings Vilkaar, der vilde være at opstille ved Avktionerne. Men endnu ved Aarhundredets Slutning vare foruden de foran nævnte 150 Tdr. Land ikkun 112 andre — mellem Hammermølle- og Esrom Vejen — ved en den 22de Marts 1800 afholdt Avktion blevene bortforpagtede i mindre Lodder og til en Gjennemsnitspris af kun 3 à 4 Mk. pr. Td. Land, medens hele den øvrige Del af Overdrevet foreløbigt endnu kun benyttedes til Græsning og Tørveskær. Den sidst nævnte Forpagtningsafgift mentes dog ikke at være saa ganske ringe, naar tilbørligt Hensyn toges baade til den Servitut, der hvilede paa Overdrevet, derved at Ejeren af Kronborg Ladegaard den Gang endnu havde Ret til Lergravning overalt i samme, og dernæst til de Ulemper, som Tørveskæringen i de talrige

Moser foranledigede, samt endelig paa Grund af den Forpligtelse, som paahvilede vedkommende Forpagter til ved Forpagtnings Tidens Udløb at aflevere Jorden opdyrket.

Foruden Overdrevsjorderne, der, som Magistratens nedenfor anførte Oversigt over Byens Indtægter og Udgifter udviser, i Aaret 1800 i Afgift af de indtil da bortforpagtede eller bortsolgte Lodder indbragte Byen henimod 630 Rdl. og for Græsning, Tørveskær, Siv og Rør noget over 540 Rdl., ejede Byen i dette Aar følgende Grundejendomme: 1. Vognskurene, hvoraf de 3 vare enkelte og de 2 dobbelte, og som tilsammen vare udlejede for 39 Rd 3 Mk. 1 Sk, 2. 6 Slagterboder, der indbragte 2 Rd. 3 Mk. pr. Bod foruden 4 Rd. i Leje for Lofterne, 3. Sprøjtehuset, 4. Natmandshuset, 5. Raadhuset, 6. det Sygehus, der endnu benyttedes af 2 Grenaderkompagniers Syge, men som næste Aar blev nedlagt, 7. et Pakhus paa Strandgaden, kjøbt af Byen i Aaret 1791 efter Jens Hellesens Død for en Sum af 50 Rd. (Grundøen, hvorpaa det laa, tilhørte nemlig i Forvejen Byen) og 8. Byens Axeltorv, hvis Gjødning ved Avktion i Aaret 1798 var bleven bortforpagtet for 24 Rd. 1 Mk. aarlig.

I Aaret 1797 havde en Bogtrykker E Michaelsen indgivet en Ansøgning til Regeringen om Tilladelse til 2 Gange om Ugen at udgive en Avis i Helsingør og havde det næste Aar erholdt Bevillingen. De øligerede Borgere havde anbefalet Ansøgningen, og Magistraten havde ikke villet modsætte sig den, men havde dog i sin Betænkning bemærket, at Udgivelsen af en saadan Avis maatte anses for meget overflødig, eftersom Kjøbenhavn laa saa nær, at dens Handlende igjennem deres Korrespondenter i Helsingør med Lethed kunde faa Øresunds Skibslisten og andre dem interesserede Efter-

retninger, og hvad alt andet angik, havde man jo nok i den Berlingske Tidende og Adressekontorets Efterretninger, saa at Udgivelsen af flere Aviser derfor kun kunde blive en ny Skat paa Borgerne. Imidlertid fik Michaelsen kun kort Glæde af sin Bevilling, thi allerede det næste Aar blev der under 30te August efter den russiske Gesandts Forlangende af Regeringen beordret Sag anlagt mod ham paa Grund af en Udtalelse, han havde brugt den 30te Juli i Nr. 35 af sin i 1799 daterede Tidende, og samtidig blev Avisens Udgivelse standset, indtil Sagens Paakjendelse var falden. Men allerede forinden dette var sket, havde Michaelsen besluttet sig til at flytte til Kjøbenhavn for at gjøre sit Talent frugtbringende der, og under 18de October 1799 havde Pastor E. L. Grüner faaet Bevilling til baade at være Bogtrykker, udgive Avis og handle med Bøger i Helsingør.\*)

Med Byens Magistrat foregik der i Aarene 1794 og 1795 ingen Forandring. Den bestod endnu af Borgmesteren,

---

\*) Michaelsens Sag giver et just ikke meget lyst Billede af den Tids Trykkefriheds Forholde. I Anledning af at et Beriderselskab i glimrende Optog og med fuld Musik var draget igjennem Gaderne i Helsingør, havde han nemlig i sin Avis sagt „at man troede, at Russerne havde gjort Landgang og saaledes kom med klingende Spil for at lage Byen i Besiddelse samt tillige at hilse paa godt Folks Lommer“.

Denne Udtalelse havde den russiske Konsul Hofman i Helsingør fundet yderst fornærmelig imod Russerne, der efter hans Mening derved vare betegnede som Tyve og Røvere, og havde indberettet den til Gesandten, der derefter, som ovenfor sagt, havde forlangt Sag anlagt mod Michaelsen. Ved Dommen, som faldt den 28de October s. A., blev Michaelsen af Byfogeden Justitsraad Bjørnsen, der havde anvendt en mildere Fortolkning, idømt en Bøde af 200 Rd., medens Actor i Sagen, Auditor Ortved, havde nedlagt Paastand paa, at Michaelsen som den, der ved sine Ord let havde kunnet udsætte det gode Forhold imellem Danmark og Rusland for Fare, som Pasquillant burde dømmes til at miste sin Ære og arbejde i Jern paa Livstid.

Justitsraad T. Wilde, virkelig Raadmand samt By- og Raadstueskriver Justitsraad A. J. van Deurs, virkelig Raadmand samt Byfoged Justitsraad Bjørnsen og Viceraadmand, Generalauditor Estrup. Men med Begyndelsen af 1796 fratraadte van Deurs paa Grund af Svagelighed begge sine Embeder, og Estrup rykkede da — ved Bestalling af 26de Februar — op i disse imod at opgive sine Auditor Forretninger. Allerede i Aaret 1753 var van Deurs bleven Viceraadmand og By- og Raadstueskriver, og virkelig Raadmand havde han været siden 1773. Ved sin Fratrædelse trak han sig tilbage til en Landejendom, der tilhørte ham i Kirke-Espønderup, og der henlevede han det meste af sine sidste Leveaar. Sønnen, A. van Deurs, der selv var sygelig, maatte efter Faderens Bortrejse ordne hans Anliggender, og det varede derfor længere Tid, før Estrup kunde faa udleveret de nødvendige Embeds Protokoller tilligemed Byens Arkiv, der efter gammel Sædvane havde været under Byskriverens Værge og den Gang ikke befandt sig i den ønskeligste Orden. Borgmesteren, Justitsraad Wilde, forblev derimod i sit Embede til sin Død. Han havde altid viist sig som en retsindig og velvillig Mand, men tillige uden megen Energi eller Virkelyst i sit Embede. I hans tidligere Dage havde van Deurs og Olrik, i hans senere Bjørnsen og Estrup været de ledende Medlemmer af Magistraten. Wilde havde været Borgmester siden Aaret 1763\*) og var nu bleven en gammel Mand, og

---

\*) Helsingørs sidst afdøde Borgmester, Etatsraad Olrik, har en Gang fortalt mig, at efter et Udsigende af hans Bedstefader, den ovenfor nævnte Olrik, der havde været Wildes Samtidige, havde Wilde tidligere beklædt en temmelig underordnet Stilling ved Hoffet, hvor han dog havde erhvervet sig mægtige Velydere, og at han, der ingen Examen havde og i det Hele ingen Fordring kunde gjøre paa et Embede som Borgmester

rimeligvis fordi man ikke vilde afskedige ham, men dog under kritiske Forhold ønskede en betydeligere Personlighed til Formand for Byen, blev forhenværende Kæmmerer ved Øresunds Toldkammer, Kammerherre Hauch, under 7de December 1798 udnævnt til Præsident i Helsingør og som saadan stillet i Spidsen for Magistraten, dog foreløbig uden Gage. Wilde vedblev nemlig endnu at hedde og være Borgmester, og først efter hans Død fik Hauch Ret til at oppebære Borgmester-Embedets faste Indtægter, medens han dog maatte dele de uvisse med Wildes Eftermand i Embedet, Justitsraad Bjørnsen. Wilde døde i September Maaned 1800 i en Alder af 73 Aar og blev ligesom hans fordums Kollega van Deurs, der var død i Begyndelsen af samme Aar, begravet i den Magistraten tilhørende Begravelse i St. Olai Kirke.

Formand for de øligerede Borgere var siden Aaret 1787 og indtil flere Aar ind i det næste Aarhundrede Kjøbmand Leerbech. Som Erstatning for brugte Skrivematerialier m. m. oppebar han ligesom de tidligere Formænd 43 Rd. 2 Mk. om Aaret. I Aaret 1791 havde han forgjæves ansøgt dels om en Godtgjørelse for sit tidligere havte betydelige Arbejde dels om et fremtidigt aarligt Salarium (ctr. Program for 1875 Pag. 21). Men hvad Kancelliet den Gang ikke havde troet at burde indrømme ham paa Grund af „Byens Kasses maadelige Forfatning“, det opnaaede han i Aaret 1800, idet der da tilstodes ham en aarlig Indtægt af 150 Rd. foruden de før nævnte 43 Rd. 2 Mk., og saaledes at denne Indtægt beregnedes ham til Gode fra hans Udnævnelse i Aaret 1787.

---

Embedet i Helsingør, havde faaet dette som Erstatning for en personlig Fornærmelse — der sagdes et Ørefigen —, som uden Anledning fra Wildes Side var tilføjet ham af den daværende Konge.

Og ogsaa mod andre af sine Bestillingsmænd viste Byen sig til samme Tid mere rundhaandet. Ikke blot blev saaledes Underfogeden Møhnckes Løn forhøjet, men Vægternes Antal, der indtil Aaret 1800 foruden Lappevægteren havde været 8, blev nu forøget med 4, og Vægternes Løn forhøjet fra 1 Rd. til 1 Rd 2 Mk. om Ugen. Derimod vedblev Kæmner Bestillingen at være et borgerligt Ombud (cfr Program for 1875 Pag. 11), og det et af de ansvarsfuldeste og allerbesværligste. Hvert Aar valgtes en ny, og selvfølgelig maatte man være enige om dertil kun at vælge en Mand, om hvis Vederhæftighed man ikke kunde nære nogen Tvivl. I de 7 Aar fra 1794 til 1800 vare følgende af Byens Borgere Kæmnere: Kjøbmand J. J. Claessen, Kjøbmand Joachim Høst, Slagter Andreas Grub, Brygger Niels Larsen, Krogmager Hermansen, Bundtmager Ellerød og Brygger Niels Danielsen.

En dygtig og paaalidelig Mægler havde Byen længe følt Trang til, og Kjøbmandslavget havde flere Gange udtalt sig herom. Det var derfor for at imødekomme de Handlendes Ønske og efter en varm anbefaling fra deres Side, at Magistraten under 9de Januar 1800 beskikkede Isac Wilhelm Tegner til Mægler i Helsingør, imod at han paa Raadstuen aflagde den befalede Ed.

Af de betydeligste fremmede Konsuler i Helsingør i Aarene 1794 1800 ere allerede tidligere nævnte engelsk Generalkonsul N. Fenwick, den efter Fenwicks Død 1799 udnævnte Anthony Merry, Fenwicks Søn engelsk Vicekonsul Ch. Fenwick og endelig den russiske Konsul Hofman. Dennes Fader David Hofman havde i mere end 30 Aar ligeledes været russisk Konsul i Helsingør og var ved sin Død i Aaret 1794 bleven efterfulgt i samme Egenskab af Sønnen. Fransk

Konsul var lige siden Aaret 1777 Simon de Brosseronde, der mærkeligt nok bevarede sin Stilling endnu nogle Aar efter Kongedømmets Fald i Frankrig. Men netop samme Aar, hvori han den 21de ventose i Republikens 4de Aar (den 11te Marts 1796) havde maattet underskrive en højtidelig Erklæring om at ville bevare sin attachement à la republique une et indivisible et haine éternelle contre la royauté, blev han trods denne Erklæring afskediget og under 28de Maj afløst af „Statsborgeren“ Laville. Brosseronde, der efter sin Afskedigelse fremdeles vedblev at opholde sig i Helsingør, hvor han ejede sit eget Sted, havde dog havt den Tilfredsstillelse lige til sin Fratrædelse at kunne lade sig kalde Konsul, thi først den 25de Oktober s. A. meddelte Regeringen igjennem Stiftamtmanden Magistraten og denne igjen Borgerskabet og de andre fremmede Konsuler, at den franske Republiks Embedsmænd lige fra Ambassadeurer til Konsuler fremtidig kun maatte lade sig kalde „citoyens“, en Benævnelse, der dog alt 4 Aar efter — i October 1800 — for Konsulernes Vedkommende blev forandret til „commissaires de commerce“. Preussisk Konsul var paa samme Tid H. Thalbitzer, hollandsk J. J. van Aller — ogsaa han havde, men først under 20de Marts 1798, faaet Tilhold om kun at kalde sig „Borger“ —, svensk Generalkonsul var Isac Gløerfelt, og spansk Konsul Badin, der ligesom den foran nævnte Hofman havde fulgt sin i Aaret 1797 afdøde Fader i Embedet. Med Undtagelse af de to sidst nævnte, den russiske og den spanske, beskæftigede de fremmede Konsuler sig ved Siden af deres Konsulatsembede som oftest tillige med Skibsklarering og de dermed i Forbindelse staaende Pengeomsætninger og Handelsforretninger.

Priserne paa de almindelige Levnetsmidler havde i en lang Aarrække vel været i en stadig, men dog kun meget langsom Stigning, men ved Aarhundredets Slutning blev denne Stigning især for enkelte Artiklers Vedkommende større. I Løbet af en Menneskealder vare eksempelvis Kjødpriserne stegne omtrent 20 Procent, og af disse 20 i det sidste Femaar alene de 15. Oxekjød kostede saaledes i Aaret 1800, der rigtignok synes at have været et særlig dyrt Aar, 8 à 9 Sk. Pundet\*), Kalvekjød 13 à 14 Sk., Lammekjød 7 à 8 Sk. og Svinekjød 8 à 10 Sk. Saltet eller røget Flæk kostede fra 9 til 14 Sk. Pundet, et Pund Ost 7 Sk., en Otting Ærter 12 Sk. og en Otting Boghvedegryn 18 à 20 Sk., medens Øl fra 10 Mk. for de ringere og 16 Mk. for de bedre Sorter var stegen til henholdsvis 2 og 3 Rd., og 6 Graders Brændevin fra 18 til 22 Sk. Potten. Kornpriserne, der selvfølgelig til enkelte Tider havde været mere Vexling underkastede, vare stegne i et større Forhold, og et 8 Punds Rugbrød, som i Midten af Aarhundredet var blevet betalt med 12 à 13 Sk. og i Aaret 1796 med henimod 16, kostede i Aaret 1800 24 à 25 Sk. Det samme var Tilfældet med Smør — man satte den Gang kun Pris paa holstensk ævret Smør —, som var steget fra 12 Sk. i Aaret 1784 til 20 Sk. i Aaret 1796 og 26 Sk. i Aaret 1800. En Favn Brænde, der i Aaret 1794 kostede  $5\frac{1}{2}$  Rd., kostede i Aaret 1800 8 Rd. Derimod havde Hotelpriserne holdt sig uforandrede i mere end 10 Aar, og medens de dyreeste Værelser i Byens mest ansete Hotel, der dengang tilhørte Juhls Enke (tidligere

---

\*) Cfr. til Sammenligning med de tidligere Priser Program for 1875 Pag. 44.



Enke efter Carmichael)\* kostede 5 Mk. pr. Døgn, betaltes Natteleje sammesteds for en Kudsk eller Tjener kun med 4 Sk. Men trods den omtalte Stigning kunne Løvnetsmidlernes Pris dog i det Hele taget ikke have været betydelig større i Helsingør end i Landets øvrige Kjøbstæder. Naar Helsingør derfor den Gang som i baade tidligere og sildigere Tider ofte omtaltes som et af Danmarks dyreste Opholdssteder, skyldtes dette vistnok ikke en Forskjellighed i Priserne paa de almindelige Livsfornödenheder, men snarere Indbyggernes egen Levevis, der paavirkedes af de mange højt lønnede baade uden- og indenlandske Embedsmænd der i Byen — derimellem de fremmede Konsuler og Øresunds Toldkammers Direktører, Kæmmererer o. fl. — og de store Handels- og Skibsklareringshuse, hvis Indtægter satte dem i Stand til at udfolde en ikke ringe Grad af Luxus.

For Aaret 1800 udviste Byens Kæmnerregnskab følgende Indtægter og Udgifter:

Indtægt:	Mk	ŷ	ß
1. Kassebeholdning.....	16523	3	11½
2. Restancer.....	1650	„	3¾
3. Byskatten.....	1434	„	9¾
4. Indkvarteringskatten.....	4246	„	¼
5. Løgte- og Sprøjteskatten.....	255	4	13
6. Vejskatten.....	631	3	8
7. Leje af Slagterboderne og Vognskurene	58	3	1
8. Provincial Medici og Chirurugi Skat....	39	4	„
	<hr/>		
Overføres	24839	1	15¼

\*) Det nuværende Hotel d'Øresund.

	R <sup>M</sup>	ƒ	β
Overført	24839	1	15 $\frac{1}{4}$
9. Afgift af det land- og søværts indkomne Brænde . . . . .	130	"	"
10. Mentz's Afgift for Gjødningen paa Byens Axeltorv . . . . .	24	1	"
11. Renter af Købesummen for Byens Gaard (Jærgergaarden) . . . . .	80	2	6 $\frac{1}{2}$
12. Renter og Afdrag paa den Øresunds Hospital af Byen laante Kapital, op- rindelig 1500 Rd . . . . .	198	"	"
13. Renter af udlaante Kapitaler . . . . .	179	2	9
14. Leje af Søboden (forhen Hellesens Pak- hus paa Strandgaden) og af en Plads ved Stranden . . . . .	16	"	"
15. Indtægt af bortforpagtet Overdrevsjord.	628	5	2
16 Græsning, Tørveskær, Siv og Rør paa Overdrevet . . . . .	546	1	8
17. Indkvarterings Hjælpeskat . . . . .	411	"	"
18 Forskjellige Indtægter . . . . .	4	3	8
Summa	27058	"	3 $\frac{1}{4}$

Udgift:	R <sup>M</sup>	ƒ	β
1. Reparationer paa Byens Ejendomme . . .	115	"	9
2. Lønninger . . . . .	1744	5	13 $\frac{1}{2}$
3. Indkvarteringsudgifter . . . . .	2756	2	3 $\frac{1}{2}$
4. Løgte- og Sprøjteskats Udgifter . . . . .	1490	3	3
Overføres	6106	5	13

	Rd	Sk	β
Overført	6106	5	13
5. Modererede Skatter .....	58	3	15
6. Forskjellige Udgifter .....	1418	"	1½
(Herunder blandt Andet omtrent 140 Rd. for Rendestenes og Vandkummers Renholdelse, 85 Rd. for Brænde til Raadstuen, 323 Rd. som Tab ved Salget af Victualier, der samme Aar vare blevne indkjøbte til Byens og Kronborgs Forsyning i Tilfælde af Krig med England, 350 Rd. for Skjelsætning og Tilsyn med Overdrevet, 150 Rd. som Tillæg til Leerbechs Løn, 85 Rd. for Snekastning og Reparationer paa Vøjene).			
7 Restancer .....	1455	5	11¾
8. Forskudsvis udredet i Frirejse Omkostninger 31 Rd. 3 Mk. 2 Sk., i Delinkvent Omkostninger 340 Rd. 4 Mk. 14 Sk. og i ekstraordinære Indkvarterings Udgifter 612 Rd. 5 Mk. 1 Sk.	985	1	1
Summa	10024	4	10¼
Indbetalt af Kæmneren i Byens Kasse..	509	4	11
Kassebeholdningen ved Aarets Begyndelse	16523	3	11½
Summa	27058	1	¾

Ved en i Begyndelsen af det næste Aarhundrede foretagen Folketælling viste Helsingørs Indbygger Antal sig at være 5063.

# SKOLEEFTERRETNINGER.



## AFGANGSEXAMEN I AARET 1876.

Den skriftlige Del af Prøven afholdtes den 15de og 16de Juni, den mundtlige den 24de og 26de i samme Maaned. Paa Undervisningsministeriets Vegne overværede Hr. Professor Ussing Prøven som Examenscommissair og deltog selv i Censuren i Dansk, Tysk, Engelsk, Fransk og Geografi. I de matematiske Fag og Naturlære censurerede som dertil beskikket af Ministeriet Hr. Adjunkt Petersen fra Roeskilde, og i Historie og Naturhistorie efter Indbydelse d'Hrr. Pastor W. Nielsen og praktiserende Læge Knudsen.

De fra Ministeriet sendte Opgaver til de skriftlige Prøver vare:

### Udarbejdelse i Modersmaalet.

Columbus og Cortez.

### Tysk Stil.

Det gamle Ægypten staaer formedelst sin Kultur og Kunstfærdighed som en Gaade for os. De sikreste Efterretninger, vi have derom, give Oldsagerne, disse uhyre Pyramider og Klippegrave, disse Ruiner af Kanaler, Stæder og Templer, denne Billedskrift, der overleverer Efterverdenen Kongernes

Navne og Bedrifter. En Del af disse Værker tjente til Landets Nytte eller vare endog uundværlige for dets Bebyggelse. Uden Kanalerne, der ledede Nilens Vand til fjerne Egne, vilde en stor Del af Ægypten være en død Ørken, og kun de store Dæmninger muliggjorde Anlæggelsen af Stæder i den frugtbare Dal, som Oversvømmelsen flere Maaneder igjennem forvandler til en Sø. En anden Del tjener Religionen eller bevarer Erindringen om de Afdøde. Ingen andre Monumenter i Verden kunne rose sig af en lignende Varighed, og Billederne paa Templernes og Gravenes Vægge give en anskuelig Forestilling om Folkets Liv og Gudsdyrkelse, Felttog og Sejre, Haandværk og Kunster, og de gamle Ægyptere ere os mere bekjendte end vore egne Forfædre.

At staa for os, dastehen. Oldsag, Alterthum. Klippegrav, Felsengrab. Ruiner, Trümmer. Bebyggelse, Anbau. Dæmning, Damm. At muliggjøre, ermöglichen. Anlæggelse, Gründung. At bevare, erhalten. Gudsdyrkelse, Gottesdienst.

### Arithmetik.

1. Volumen  $V$  af en Kugle med Radius  $r$  er  $V = \frac{4}{3} \pi r^3$

En halvkugledannet Skaal har en Radius paa 4 Tommer. Hvormeget vejer den Mælk, der kan fylde Skaalen, naar et Maal Mælk vejer 1,031 Gange saa meget som samme Maal Vand, og en Kubikfod

Vand vejer 61,832  $\bar{u}$ ? Hvormeget mindre vil Skaalens Indhold komme til at veje, naar  $\frac{1}{10}$  af Mælken erstattes ved Vand?

1 Kubikfod = 1728 Kubiktommer. Der anvendes Logarithmer.

2. At finde  $x$  og  $y$  af

$$x + \frac{1}{y} = 2a$$

$$y + \frac{1}{x} = \frac{2}{a}$$

3. Hvilke Grundformler gjælde for Differensrækker (arithmetriske Progressioner)? Hvor mange Størrelser vedkommende Rækken maa der være givne, for at den kan være ganske bestemt? Kan man bestemme en Differensrække, naar det iredie Led er 5, det sjette 14 og det sidste 1001? Hvor stor er Summen af Leddene i denne Række?

### Geometri.

1. Der tegnes en Firkant ABCD, som ikke kan indskrives i en Cirkel. Derpaa konstrueres en anden Firkant med Vinkelspidserne ABC, med samme Areal som ABCD og indskrevet i Cirklen om Trekanten ABC. Kan Opgaven altid løses? Hvor mange Opløsninger kan der faas?

2. Bevis, at Kvadraterne paa en retvinklet Trekants Katheter forholde sig som deres Projektioner paa Hypotenusen. Naar en Cirkels Diameter er delt i to Stykker, der forholde sig som

$$1 + \sqrt{\frac{1}{2}} \text{ til } 1 - \sqrt{\frac{1}{2}},$$

hvad er da Forholdet imellem de to Korder i den ene Halvcirkel, som have Stykkerne til Projektioner? Forholdet skal have det simplest mulige Udtryk.

3. I et Kvadrat er indskrevet en Cirkel, og der er slaaet Cirkelbuer fra de fire Vinkelspidser som Centreer med den halve Kvadratside som Radius. Bevis, at Arealet indenfor de fire Cirkelbuer er lige saa stort som det Areal, der ligger imellem Kvadratet og den indskrevne Cirkel, og angiv hvilke Del af hele Kvadratets Areal hver af disse Dele udgjør, naar man regner med Archimedes's Bestemmelse af Forholdet imellem Cirkelns Periferi og Diameter. Der forlanges ordentlige Figurer; de, der have haft geometrisk Tegning, maa trække dem op.



De 3 Elever, som underkastede sig Examen, bestode samme med de Karakterer, som følgende Schema udviser, og da der til at bestaa Prøven med Udmærkelse udfordres 83 Points, opnaaede C. M. Hansen saaledes denne.

C. M. Hansen.....	ug ÷	Dansk.
V. G. Henn.....	mg	Tysk.
J. S. Stricker.....	mg ÷	Engelsk.
	mg	Fransk.
	mg ÷	Geographi.
	mg	Historie.
	ug ÷	Arithmetik.
	mg	Geometri.
	mg ÷	Naturlære.
	mg +	Naturhistorie.
	ug ÷	Points.
	83	
	46	
	63	

## SKOLENS DISCIPLE.

Antallet af Skolens Disciple var ved Udgangen af forrige Skoleaar 76. Til den 15de August indmeldtes 21 og til den 1ste Januar 1, medens der i Løbet af Aaret udtraadte 11, og Skolens Elev Antal er saaledes nu (i Juni Maaned) 87.

Disses Navne (Fædrenes Navne ere tilføjede i Parantes, og Fornavnene kun anførte fuldstændigt for de nye Disciple) ere følgende:

**Sjette Klasse.**

a. *G. Gjødese*n (Kapitain Gjødese). *V. L. Dreyer* (Konsul L. Dreyer). *C. C. E. Renouard* (Translatør og Telegrafist Renouard). *E. C. Grosman*n (Bundtmager Grosman) *P. V. Svendsen* (Assuranceagent Svendsen). *J. P. Wildenrad*t (Oberst Wildenradt). *A. H. S. Steenberg* (Apotheker Steenberg). *O. F. Johannsen* (Kapitain Johannsen). *J. Steen* (Tømmermester Steen).

Af disse 9 Disciple ville *G. Gjødese*n, *C. C. E. Renouard*, *P. V. Svendsen* og *O. F. Johannsen* i Aar indstille sig til Afgangsprøven.

b. *E. Møller* (Prokurator Møller). *V. Rohde* (Premierlieutenant og Garvermester Rohde). *L. C. Stricker* (Kapitain og Kjøbmand Stricker). *N. F. Dithmer* (Proprietær Dithmer).

**Femte Klasse.**

\**N. P. C. Hansen* (Lods Hansen). *G. V. C. Jessen* (Kjøbmand Jessen). \**L. C. A. Schomann* (Postbetjent Schomann). *C. M. Tvede* (Kapitain og Brændevinsbrænder Tvede). *W. L. Reiffen-*

*stein* (Kjøbmand Reiffenstein). *C. A. Meinig* Proprietær Meinig). *R. G. Ellinger* (Stabshornist Ellinger). *H. P. F. Petersen* (Brændevinsbrænder Petersen). *C. A. Petersen* (Broder til Nr. 8). *P. Møller* (Broder til Nr. 1 i VI. n.). *G. Gradman* (Konsul Gradman). *N. C. Schiern* (Proprietær Schiern).

#### Fjerde Klasse.

*E. F. Monrad* (Cand. polyt. Monrad). *A. L. Hansen* (Læge Hansen). *E. L. Aabye* (Stadsphysicus Aabye). *C. P. L. A. A. Larsen* (Kapitain Larsen). *E. A. Svedstrup* (Lieutenant og Fabrikbestyrer Svedstrup). *C. F. C. Hansen* (Lods M. Hansen). *E. E. Mehren* (afd. Kjøbmand E. von Mehren). *E. H. Tvede* (Maskinfabrikant Tvede). *E. J. J. Gundelach* (Politibetjent Gundelach). *C. L. Goelc* (Overspillemand Goele). *A. Renouard* (Broder til Nr. 3 i VI. a.). *O. Lassen* (Konditor Lassen). *O. Joelsson* (Kjøbmand Joelsson). *L. P. Grosmann* (Broder til Nr. 4 i VI. a.). *E. C. Donatzky* (Bogtrykker Donatzky). *C. E. Havgaard* (Maskinmester Havgaard). *C. F. Buntzen* (Lods Buntzen). *P. J. Schiøttz* (Skibskapitain Schiøttz). *V. Riisberg* (Kapitain og Smedemester Riisberg).

#### Tredie Klasse.

*T. J. Kjædeby* (Raadstuebetjent Kjædeby). *R. H. V. Ravn* (Lods Ravn). *R. Crail* (Overspillemand Crail). *\*C. F. C. Johansen* (afd. Raadstuebetjent Johansen). *O. L. Dreyer* (Assistent T.

Dreyer). *M. M. Friis* (afd. Brændevinsbrænder Friis). *Poul Johan Barfoed* (Skibsbygmester Barfoed). *Carl Anton Julius Müller* (Bogholder Müller). *C. A. Oldenburg* (Godsejer Oldenburg). *C. Jensen* (afd. Karantænebetjent Jensen). *E. S. F. Rohde* (Tømmerhandler Rohde). *A. F. V. Rohde* (Broder til Nr. 11). *H. G. Willumsen* (Uhrmager Willumsen). *A. E. Lorentzen* (Skomagermester Lorentzen). *C. A. Jansen* (Færgemand Jansen),

#### Anden Klasse.

*Carl Frederik Christian Zedeler* (Kjøbmand Zedeler paa Snekkersten). *S. Monrad* (Broder til Nr. 1 i IV.). *Axel Carl Henrik Gundelach* (Broder til Nr. 9 i IV.). *Hans Frederik Valdemar Hansen* (Lods Hansen). *F. Steenberg* (Broder til Nr. 7 i VI. 4.). *N. O. Mehren* (Broder til Nr. 7 i IV.). *Daniel Frederik Schmidt* (Konsul Schmidt i Philadelphia). *Christian Henrik Wildenradt* (Broder til Nr. 6 i VI. 4.). *Georg Valdemar Krogh* (Proprietær Krogh). *Charles Henry Hansen* (Broder til Nr. 6 i IV.). *V. M. O. Poulsen* (Bogbinder Poulsen). *J. S. Willumsen* (Broder til Nr. 13 i III.). *J. C. E. Møller* (Kommandersergent Møller). *E. O. N. Olsen* (Smed Olsen). \**H. J. L. Nissen* (afd. Lods Nissen).

#### Første Klasse.

*Hans Nicolai Holger Christensen* (Høker Christensen). *Fritz Peter Emanuel Thomsen* (Sergent Thomsen). *Anders Nielsen* (Værtshusholder Nielsen). *Harald Johannes Mogensen* (Skibskapitain

Mogensen). *William Joelsson* (Broder til Nr. 13 i IV.). *Aage Frederik Slond Lauritz Lassen* (Rektor Lassen). *Anton Harald Carøe* (afd. Kjøbmand Carøe). *Peter Louis August Schnipp* (Fabrikbestyrer Schnipp i Rødvig). *Anton Ludvig Gulbrandsen* (Kjøbmand Gulbrandsen). *Silius Vilhelm Olsen Gommesen* (Lods Gommesen). *Johannes Schmidt* (Proprietær Schmidt). *Martin Riehn* (Skibskapitain Riehn). *Carl Johan Heinrich Daniel Gille* (Oversergent Gille).

De med \* betegnede Disciple have været holdte i Skolen ved Understøttelse af „den borgerlige Forening til Realkundskabers Udbredelse“.

---

## DEN UGENTLIGE TIMEFORDELING.

Klasse . . . . .	I.	II.	III.	IV.	V.	VI. A-B.
Religion . . . . .	3	2	2	2	2	
Historie . . . . .	2	2	2	2	2	3-3.
Geografi . . . . .	2	2	2	2	2	2-2.
Dansk . . . . .	6	5	4	3	3	3-3.
Tysk . . . . .	5	4	4	3	3	4-3.
Engelsk . . . . .	n	4	3	3	3	3-3.
Fransk . . . . .	n	n	4	4	2	4-4.
Regning . . . . .	5	4	4	3	2	2-2.
Arithmetik . . . . .	n	n	n	n	3	3-2.
Geometri og geom.Tegning	n	n	n	4	4	4-4.
Naturhistorie . . . . .	2	2	2	2	2	2-2.
Physik og Chemi . . . .	n	n	n	n	n	4-4.
Skrivning . . . . .	5	5	3	2	2	n-n.
Tegning . . . . .	2	2	2	2	2	n-n.
Sang . . . . .	2	2	2	2	2	n-2.
Gymnastik . . . . .	2	2	2	2	2	2-2.
	36	36	36	36	36	36

## SKOLENS LÆRERE OG FAGFORDELING

ere uforandrede som i forrige Skoleaar og derfor følgende:

1. Rektor: Historie i samtlige Klasser, Geografi i IV., V., VI.
  2. Hr. Lieutenant Grum: Engelsk i hele Skolen, Tysk i I., II.
  3. - Cand. phil. Kiær: Dansk i hele Skolen, Religion i IV., V.
  4. - Cand. polyt. Monrad: Matematik, Naturlære og Naturhistorie i hele Skolen (har tillige Inspektionen paa Skolen).
  5. - Cand. phil. Müller: Fransk i hele Skolen, Tysk i III., IV., V., VI.
  6. - A. Paulsen: Religion i I., II., III., Geografi i I., II., III., Regning i samtlige Klasser.
  7. - Maler Damm: Tegning i samtlige Klasser.
  8. - Premierlieutenant Larssen: Skrivning og Gymnastik.
  9. - Musyklærer Wilhelmi: Sang.
-

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa ere følgende:

### Dansk.

- VI. Forskjellige Forfattere ere benyttede til Oplæsning og Analyse. Klassen har desuden læst den græsk-romerske Gudelære efter Dorph. En Stil (Opgaver af blandet Indhold) er skreven om Ugen.
- V. Dansk Læsebog af Winkel Horn og Borchsenius er tilligemed Fortællinger af Blicher benyttet til Oplæsning. Grammatiken er mundtlig repeteret og indøvet ved Analysen. En Stil (af historisk eller beskrivende Indhold) er skreven om Ugen.
- IV. Dansk Læsebog af Winkel Horn og Borchsenius er benyttet til Oplæsning og Analyse, og Bojesens Grammatik er gennemgaaet, repeteret og indøvet. En Stil (Gjengivelse af et forelæst Stykke) er skreven om Ugen.
- III. M. Matzens Dansk Læsebog, 3die Del, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik ere Hovedstykkerne gennemgaaede og indøvede. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil (Gjengivelse af en lille Fortælling) er skreven om Ugen.
- II. M. Matzens Dansk Læsebog, 2den Del, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik er især Afsnittet om Verberne og Pronominerne gennemgaaet. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil er skreven om Ugen efter Dictat.
- I. M. Matzens „Dansk Læsebog“. 1ste Del, er be-



nyttet til Stavning, Oplæsning og Gjenfortælling af det Læste. Eleverne ere øvede i at gennemgaa Sætninger og kjende de enkelte Ord. Af Holst's Smaadigte ere nogle lærte udenad. To Stile ere skrevne om Ugen efter Dictat.

### Tysk.

- VI. Hjorts tyske Læsebog Pag. 235—280 første Cursus og Schillers „Marie Stuart“. M. Funcks tyske Syntaxis. Af Lorentzens tyske Stiløvelser ere omtrent 60 Sider oversatte mundtlig, og to Stile ere skrevne om Ugen, en hjemme og en paa Skolen.
- V. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 113—182. Efter Simonsens tyske Grammatik er læst hele Formlæren, og desuden af Funcks tyske Syntaxis de 4 første Afsnit. I hver Uge er en Stil skreven efter Jürs og Rungs Materialier.
- IV. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 74—113 Efter Simonsens Grammatik er læst Alt om Pronominerne, Adjectiverne og Verberne, og af Jürs og Rungs Materialier ere i en Time hveranden Uge adskillige Stykker omkring i Bogen oversatte skriftlig, og hveranden Uge en Time anvendt til mundtlig Oversættelse efter samme Bog.
- III. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 20—60, og af Formlæren er læst Adjectivernes og Substantivernes Declination, Pronominerne, Præpositionerne og de regelmæssige Verber. En Time om Ugen er bleven anvendt dels til mundtlig og dels til skriftlig Stiløvelse efter Geills Læsebog.

- II Af tysk Læsebog af Geill er læst 3die Afsnit og af 4de Afsnit til Pag 180 og de følgende tyske Stykker, samt af 5te Afsnit Nr. 131, 132, 133 og 160.  
Af Grammatiken er læst Artiklen, Substantivet, Adjectivet, Talordene, Pronominerne og Verberne.
- I. Af tysk Læsebog af Geill er læst første og andet Afsnit, samt af 5te Afsnit Nr 127—130.

### Engelsk.

- VI. a. har læst „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af Listov, 1ste og 2det Hefte til S 90. Til cursorisk Læsning ere benyttede Løkkens engelske Læsebøger. Hele Mariboens Grammatik er bleven repeteret
- n har læst „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af J. Listov, 1ste Hefte, og 2det Hefte til Pag 24. Grammatik som VI a.
- V Af 1ste Afdeling af Listovs „Engelske Læsestykker og Stiløvelser“ er læst fra Pag. 55 og ud, samt af „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af Listov 1ste Hefte Pag 3—56 og 97—102, og af Mariboens Grammatik 3die og 4de Afsnit. 15 Stile ere skrevne paa Skolen og 15 i Hjemmet. Nogle faa Digte ere lærte udenad.
- IV. Af 1ste Afdeling af Listovs „Engelske Læse-

stykker og Stiløvelser“ er læst Pag. 1—55, og af Mariboers Grammatik Formlæren. 15 Stile ere skrevne i Hjemmet og 15 paa Skolen.

- III. Af Listovs „Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk“: 2den Afdeling Stykkerne 1—103, og Lökkes Grammatik Pag. 9—24. 10 Stile ere skrevne paa Skolen.
- II. Listovs „Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk“, 1ste Afdeling, er læst. Grammatikens Elementer ere indøvede ved Analyse.

#### Fransk.

- VI. Hele Klassen har læst Borrings „Album littéraire“ Pag. 51—92, 143—159, 237—261, 280—304, 323—356. Efter Abrahams's Grammatik er læst et Udtog af Syntaxis.
- V. Af Lassens franske Læsebog er læst Pag. 191—227. Efter Abrahams's Grammatik er læst hele Formlæren.
- IV. Af Lassens franske Læsebog er læst Pag. 1—53 Kjønnen, Tallet, Adjectivernes Comparation, Talordene, Pronominerne og Verberne (de regelmæssige og uregelmæssige) ere lærte efter Abrahams's Grammatik. Mundtlig ere oversatte Stykkerne 1—58 efter Borrings Stiløvelser.
- III. Hele Lassens franske Læsebog for Begyndere er gennemgaaet I Grammatik er lært Hjælpeverbnes og de regelmæssige Verbers Conjugation. Af Borrings Stiløvelser ere mundtlig oversatte Stykkerne 1—37.

### Religion.

- V. Luthers Catechismus ved Balslev er læst fra § 106—ud samt repeteret forfra, Assens's større Bibelhistorie fra Pag. 181 og ud Psalmer ere lærte udenad
- IV. Luthers Catechismus ved Balslev, § 66 til § 105 Af Assens's mindre Bibelhistorie er læst fra Pag. 81—133. Psalmer ere lærte udenad.
- III. Luthers Catechismus ved Balslev fra § 45 til § 77. Af Assens's Bibelhistorie er læst det gamle Testamente til 9de Afsnit. Psalmer ere lærte udenad.
- II. Luthers Catechismus ved Balslev, første Hovedstykke til § 45. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det nye Testamente, Apostelhistorien og den kortfattede Kirkehistorie. Psalmer ere lærte udenad.
- I. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab, og desuden Luthers lille Catechismus. Psalmer ere lærte udenad.

### Historie.

- VI. Den nyere Historie fra 1789 efter Bohrs mindre Lærebog og Danmarks Historie efter Blochs Lærebog. Øverste Afdeling har desuden repeteret alt det tidligere Læste.
- V. Den nyere Historie fra Reformationen til 1789.
- IV. Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog i Historie.
- III. De nordiske Rigers Historie efter samme Lærebog.

- II Uddrag af Middelalderens Historie efter samme Lærebog
- I. Uddrag af Oldtidens Historie efter samme Lærebog.

### Geografi.

- VI. Hele Geografien er bleven repeteret efter Rimestads mindre Lærebog.
- V. Danmark, og de sydeuropæiske Halvøer samt Indledningen til Geografien efter Erslevs Lærebog Nr. 2.
- IV. Øst- og Mellemeuropa efter samme Lærebog
- III Indledning til Geografien samt Danmark, Norge og Sverrig efter samme Lærebog
- II. Verdensdelene med Undtagelse af Europa efter Begyndelsesgrundene af Geografien ved Løfler.
- I. Indledning til Geografien og Europa efter samme Lærebog

### Mathematik.

- VI.A. Hele Steens Geometri Steens elementaire Arithmetik og Algebra.
- B Steens Geometri fra § 138 til § 195. Steens elementaire Algebra til § 4.
- V. Steens Geometri til § 138 og hele Steens elementaire Arithmetik til Potens
- IV. Steens elementaire Arithmetik er læst til § 4 VI. og V. have i Gjennemsnit havt 3—5 skriftlige Opgaver at besvare om Ugen, dels i Hjemmet, dels paa Skolen. I samtlige 3 Klasser er hele Simesens geometriske Tegnelære gennemgaaet i

de geometriske Tegnetimer, og VI A har tillige tegnet de fleste af de i Johnsens Lærebog givne Opgaver i Projectionstegning og geometrisk Konstruktion.

### Regning.

- VI Omvendt og sammensat Reguladetri, Delings- Gjennemsnitts-, Procent- og Vexelregning. Ældste Afdeling har tillige havt Øvelser i Logarithmers Anvendelse ved Rentesregning osv. og Opgaver til Løsning i Hjemmet.
- V. Decimalbrøker og deres Anvendelse ved det metriske System, Metalregning, omvendt og sammensat Reguladetri samt Gjennemsnitts-, Delings- og Rentesregning.
- IV. Reguladetri i hele Tal og Brøk, Decimalbrøker og deres Anvendelse ved det metriske System, Metalregning, omvendt og sammensat Reguladetri samt Gjennemsnittsregning.
- III Brøkgregning og lettere Reguladetrykker.
- II. Af C. Hansens Regnebog er gennemgaaet Slutningen af 1ste og Begyndelsen af 2den Del. Klassen har tillige gennemgaaet Slutningen af Femmers Hovedregningsopgaver i hele Tal
- I. Af C. Hansens Regnebog er gennemgaaet 1ste Del og i Hovedregning af Femmers Opgaver de 4 Regningsarter i hele, ubenævnte og benævnte Tal.

### Naturlære.

- VI. Øverste Afdeling har læst og repeteret hele Phy-

siken efter Holtens Lærebog, med Undtagelse af Lyslæren og enkelte Stykker Anden Afdeling har efter samme Lærebog læst og repeteret forfra til faste Legemers Bevægelse og fra Magnetisme og ud. Begge Afdelinger har efter H. Jespersens Lærebog læst og repeteret Chemien.

### Naturhistorie.

- VI. Begge Afdelinger have repeteret Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog og Dyrriget efter Lützens lille Lærebog
- V Hvirvel-, Led- og Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
- IV. Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog, fra de blomsterbærende Planter og ud.
- III. Planteriget efter Vaupells Lærebog, til 10de Capitel.
- 11. Led- og Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
- 1. Hvirveldyrene, dels efter Lützens lille Lærebog dels efter mundtligt Foredrag.

---

Følgende Bøger ere bestemte til at bruges i det kommende Skoleaar i de forskjellige Klasser:

- VI. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius Bojesens danske Grammatik Hjorts tyske Læsebog Simonsens tyske Formlære. Kortfattet tysk Syntaxis af M. Funch. Lorentzens Stiløvelser. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser af Listov, 1ste og 2det Hefte. Mariboe: Engelsk Form-

lære. Album littéraire, Kjøbenhavn Borrings franske Stiløvelser. Blochs Lærebog i Historie. Lærebog i Danmarks, Norges og Sverigs Historie af V. A. Bloch. Historiske Oversigtstabeller af Jørgensen Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2. Steens Geometri Steens elementaire Algebra. C. Hansens Regnebog for Seminarier og højere Realskoler, sidste forkortede Udgave Holtens Physik (2den Udgave). La Landes Logaritmetabeller. H. Jespernes Chemi. Vaupells Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Lützens Zoologi (den lille).

- V. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borschsenius. Bojesens danske Grammatik Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Kortfattet tysk Syntax af M. Funch. Geil: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser af Listov, Kjøbenhavn 1868, 1ste Hefte Engelske Læsestykker, Stiløvelser af Listov, 1ste Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog i to parallede Afdelinger Borrings Stiløvelser Balslevs Catechismus. Assens's mindre Bibelhistorie. Blochs Lærebog i Historie. Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2 Historiske Oversigtstabeller af Jørgensen. Steens Geometri Steens elementaire Arithmetik C Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 3die Del, sidste Udgave. Femmers Hovedregningsopgaver, 2den Del, sidste Ud-



- gave. Vaupells Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Lützens Zoologi (den lille).
- IV Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk af Listov, 2den Afdeling. Kortfattet engelsk Grammatik af J. Løkke. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Balslevs Catechismus. Assens's Bibelhistorie, forkortet Udgave. Lærebog i Historie af V. A. Bloch. Historiske Oversigtstabeller af Jørgensen. Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2. Vaupell: Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Steens elementaire Arithmetik. C Hansens Hoved- og Tavle-regningsopgaver, 3die Del, og Femmers Hoved-regningsopgaver, 2den Del (sidste Udgaver).
- III Dansk Læsebog af M. Matzen, 3die Del. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk af Listov, 2den Afdeling. Kortfattet engelsk Grammatik af J. Løkke. Lassen: Fransk Læsebog for Begyndere. Borrings Stiløvelser. Assens's Bibelhistorie, forkortet Udgave. Balslevs Lærebog. Lærebog i Historie af V. A. Bloch, Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2. Planterigets Naturhistorie (ny

Udgave 1866 ved Grønlund) C. Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 2den Del, og Femmers Hovedregningsopgaver, 2den Del (sidste Udgaver).

- II. Dansk Læsebog af M. Matzen (Udgave 1873, 2den Del) Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. J. Listov: Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk, 1ste Afdeling. Balslevs Bibelhistorie og Lærebog. Lærebog i Historie af V. A. Bloch, 1ste Del. De første Begyndelsesgrunde af Geografien ved Løffler. Lützens Zoologi (den lille) C Hansens Tavleregningsopgaver, 2den Del. Femmers Hovedregningsopgaver, 1ste Del (sidste Udgave).
- I. Dansk Læsebog af M. Matzen, 1ste Del. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Balslevs Bibelhistorie og Lærebog. Lærebog i Historien af V. A. Bloch, 1ste Del. De første Begyndelsesgrunde af Geografien ved Løffler. Lützens Zoologi (den lille) C Hansens Regnebog, 1ste Del. Femmers Opgaver i Hovedregning 1ste Del (sidste Udgave).

Anm.: Enhver Discipel maa være i Besiddelse af en Tavle og de fornødne Skrive- og Tegnebøger til Brug paa Skolen samt af et Atlas til Brug i Hjemmet, og Disciplene i de øverste Klasser tillige af et Tegnebestik, en Trekant af Træ og en kort Trælineal.

---

## DE OFFENTLIGE PRØVER

afholdes i Aar saaledes:

## Afgangsexamen:

**Skriftlig:** Fredag den 15de Juni, Kl. 8: Dansk Stil, Kl. 4Tysk Stil. Lørdag den 16de, Kl. 8: Arithmetisk  
Udarbejdelse, Kl. 4: Geometrisk Udarbejdelse.**Mundtlig:** Tirsdag den 19de Juni:

Kl. 10: Historie.

Kl. 12: Tysk.

Kl. 2: Geografi.

Kl. 6: Fransk.

Onsdag den 20de Juni:

Kl. 10: Mathematik.

Kl. 12: Naturhistorie.

Kl. 4: Engelsk.

Kl. 5: Naturlære.

**Den almindelige Examen:***Mandag den 9de Juli:*

- Kl. 8: VI. Geometri. V. Dansk. IV. Fransk III. Regning.  
I. Historie.
- Kl. 10: V. Historie. IV. Religion. II. Regning. I. Naturhistorie.
- Kl. 12: VI Historie. IV. Regning. III. Naturhistorie.  
I. Tysk.

*Tirsdag d. 10de:*

- Kl. 8: VI. Tysk. V. Engelsk. IV. Naturhistorie. III Historie. II Religion
- Kl. 10: V. Naturhistorie. IV. Dansk. III. Engelsk. II. Historie. I. Religion.
- Kl. 12: VI. Naturlære. V. Tysk. Yngste Afdeling Gymnastik.

*Onsdag d 11te:*

- Kl. 8: VI Engelsk V. Geometri. IV. Historie. III. Fransk.  
I. Dansk.
- Kl. 10: VI Geografi. IV. Arithmetik. III, Dansk. II Tysk.  
I. Geografi.
- Kl. 12: Ældste Afdeling Gymnastik II, Geografi.

*Torsdag d 12te:*

- Kl. 8: VI. Dansk. V Geografi IV. Tysk. III. Geografi  
II. Naturhistorie.
- Kl. 10: VI. Fransk. V. Arithmetik. III Religion,
- Kl. 12: VI. Arithmetik. V. Fransk. IV Engelsk. II.  
Dansk. I. Regning.

*Fredag den 13de:*

- Kl. 8: VI. Naturhistorie. V. Religion. IV Geografi III.  
Tysk. II Engelsk



Lørdagen den 14de Juli Kl 10 meddeles Klasseopflytningerne Samme Dag Kl. 11 prøves de Elever, som ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse Sommerferien begynder Søndagen den 15de Juli, og Undervisningen i det nye Skoleaar Onsdagen den 15de August

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes ærede Forældre og Værger.

HELSINGØR i Juni 1877.

**V. LASSEN.**

---